

کارگاه

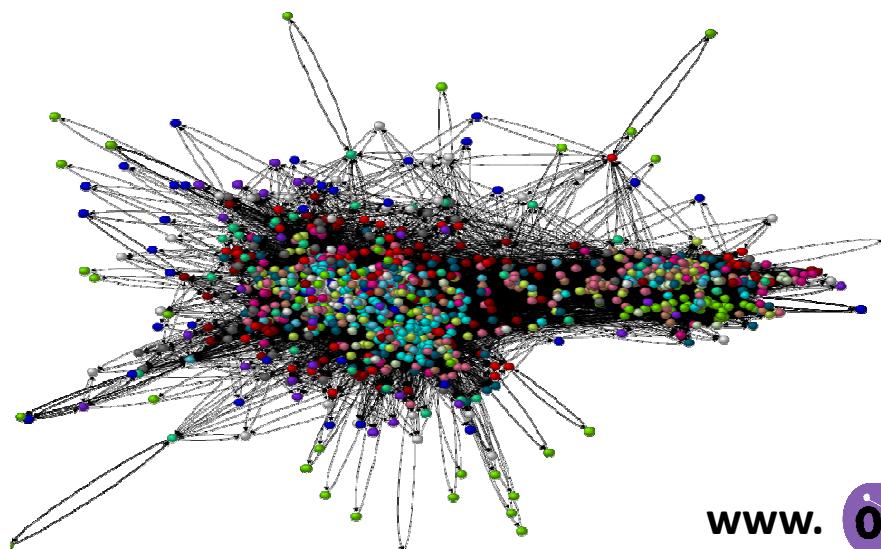
جلسه سوم

ملاحظات روشن شناختی

تحلیل شبکه اجتماعی

تحلیل شبکه اجتماعی

Social Network Analysis

علی‌اکبر‌اکبری‌تبار

دانشجوی دکتری رفاه اجتماعی

دانشگاه علامه طباطبائی

رفع سوالات و ابهامات اولیه

- تحقیق علمی یا غیر علمی ؟!
- تحقیق مسئله محور یا ... ؟!
- تحقیق کاربردی (سازمان یا شرکت خاص) یا تحقیق دانشگاهی و علمی صرف ؟!
- روش تحقیق علمی؟

برخی گزاره‌های آشنا

(حاصل تب تحقیق در حوزه شبکه‌های اجتماعی)

می‌خواهم بر روی شبکه اجتماعی X تحقیق کنم !

می‌خواهم به روش 7 تحقیق کنم !

می‌خواهم تحقیقی پرسشنامه‌ای انجام دهم !

— در موارد جدید (استفاده از پرسشنامه آنلاین برای من اولویت دارد !)

-
-
-
-
- ...
-

❖ پاسخ همه این سوالات: مسئله تحقیق شما چیست؟

❖ با این تحقیق به دنبال پاسخگویی به چه سوالی هستی؟

مراحل مختلف تحقیق علمی

مسئله تحقیق

- ناشی از رویکرد خاص و دانش قبلی خاص

بررسی مطالعات مشابه و بررسی نظریات مرتبط

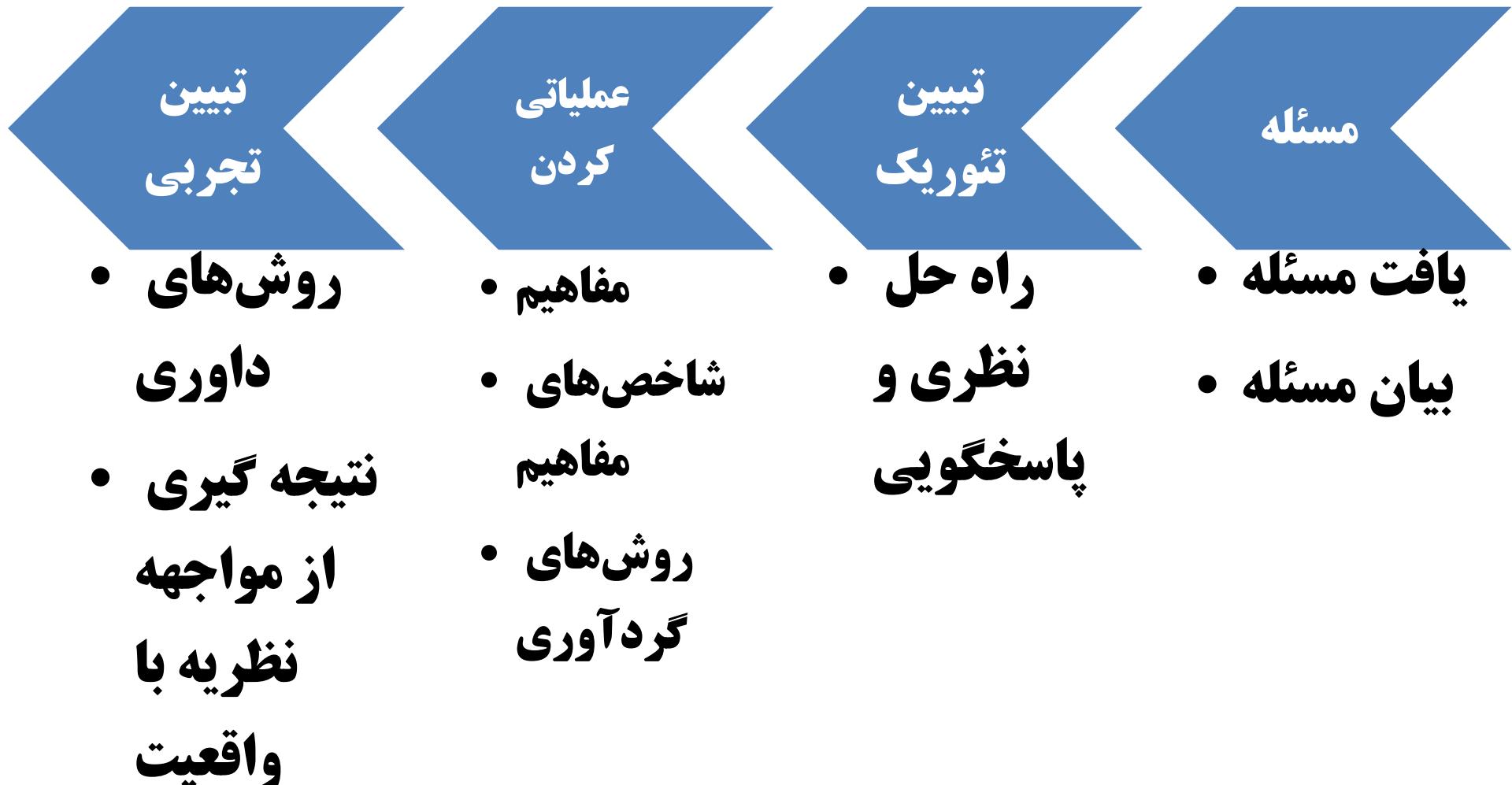
ارائه پاسخ نظری به مسئله تحقیق

- مدل تحقیق

مواجهه و آزمون پاسخ نظری با واقعیت تجربی

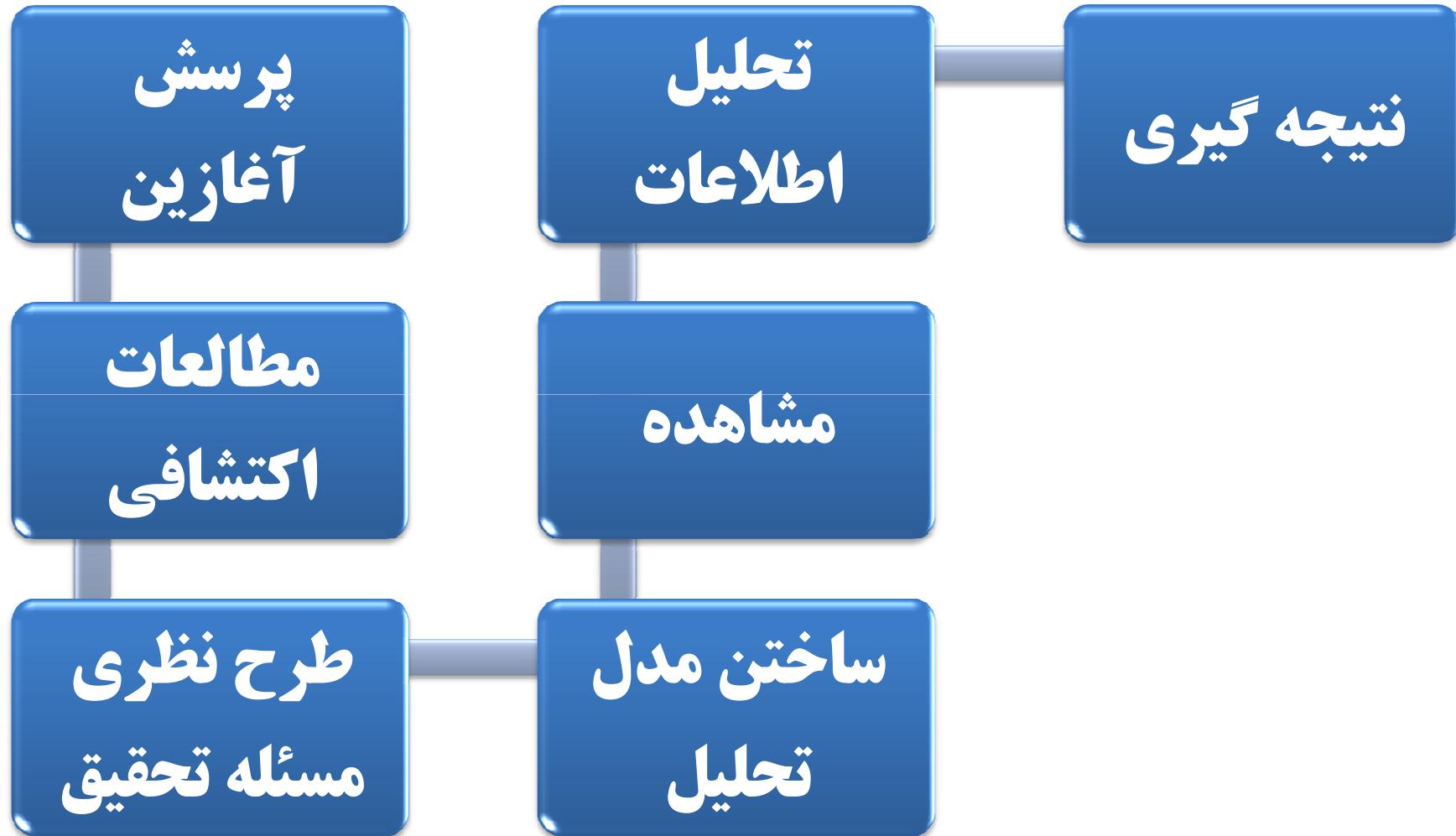
نتیجه‌گیری

مدل چهار مرحله‌ای برای حل مسئله علمی

منبع: روش تحقیق علمی با رویکرد عقلانیت انتقادی، علی ساعی

مراحل روش تحقیق علمی

منبع: مراحل روش تحقیق علمی، ریمون کیوی

کیفی

رویکردهای مختلف در مطالعه شبکه‌های اجتماعی مجازی

کمی

- کل نگرتر
- گسترده‌تر
- به دنبال تعمیم
- تبیین و علت‌یابی پدیده‌ها
- روابط تاثیر و تاثر و گهگاه علی

- جزء‌نگرتر
- محدودتر و عمیق‌تر
- به دنبال تعمیم نیست
- تفسیر و تفہم پدیده‌ها
- روابط غیرعلی و گهگاه هم‌افزایی و...

رویکردهای مختلف در مطالعه شبکه‌های اجتماعی مجازی

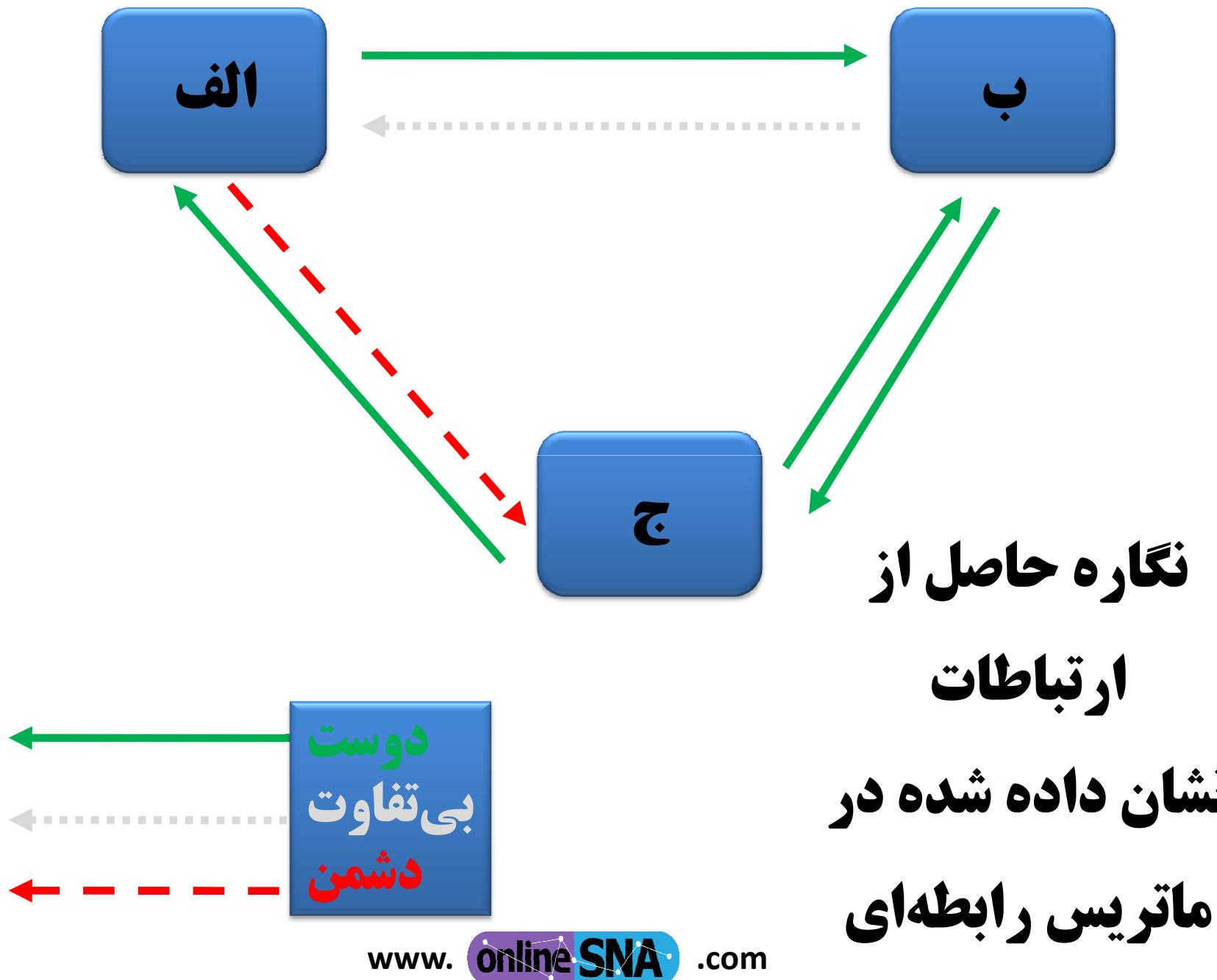
ویژگیهای تحقیق						رویکرد کلی تحقیق
ماتریس رابطه‌ای	مثال: تحلیل شبکه اجتماعی	داده‌های رابطه‌ای Relational	واحد مشاهده حداقل دو فرد و ارتباطاتشان	کل نگرتر	ساختاری چگونگی ارتباط اجزا	
ماتریس متغیر بر حسب فرد	مثال: پیمایش	داده‌های فردی (صفات) Attribute	واحد مشاهده یک فرد و صفاتش	جزء نگرتر	فردی	

ماتریس متغیر بر حسب فرد

سن	تحصیل	جنس	افراد
۱۷	دبیرستان	مرد	الف
۲۱	فوق دیپلم	زن	ب
۲۵	فوق لیسانس	مرد	ج

ماتریس رابطه‌ای

ج	ب	الف	
دشمن	دوست		الف
دوست		بیتفاوت	ب
	دوست	دوست	ج

مطالعه یک موضوع خاص در شبکه (فردی / کمی یا کیفی)

- پیمایش
- مشاهده
- مصاحبه
- تحلیل محتوا
- شبکه اجتماعی فرد (به عنوان یک صفت)

تحلیل شبکه اجتماعی (ساختاری)

- مطالعه شبکه به طور کلی (به عنوان یک عامل یا متغیر تأثیرگذار) (as a whole)

- معمولاً مطالعاتی با رویکرد کمی و گستردگی و با واحد مشاهده و تحلیل فردی

- ابزار جمع‌آوری داده‌ها معمولاً پرسشنامه است

مثال:

- کارکردهای شبکه‌های اجتماعی مجازی برای دانشجویان / مصطفی قوانلو قاجار / همایش شبکه‌های اجتماعی مجازی و زندگی روزمره
- شبکه‌های اجتماعی مجازی؛ مقوم سپهر عمومی / احسان پوری / همایش شبکه‌های اجتماعی مجازی و زندگی روزمره
 - مطالعه‌ای مبتنی بر تحقیق اسنادی و کتابخانه‌ای به همراه نظرسنجی از کاربران شبکه اجتماعی مجازی

مشاهده

مثال مشاهده:

- تحلیل محتوای عکس‌های پروفایل زنان در شبکه‌های اجتماعی مجازی
- مقایسه میزان استفاده از عکس شخص در پروفایل در شبکه‌های اجتماعی مجازی ایرانی (کمتر عکس خود فرد) و خارجی (معمولاً عکس‌های خود فرد)
- تحلیل کارکردهای عکس‌های شخصی کاربران در شبکه‌های اجتماعی مجازی / سارا زند و کیلی / همايش شبکه‌های اجتماعی مجازی و زندگی روزمره
- مطالعه‌ای ترکیبی با استفاده از تحلیل محتوای کیفی و مصاحبه آنلاین

مصاحبه

مثال مصاحبه:

- بررسی وضعیت شبکه های اجتماعی تخصصی و بی فارسی و نقش آنها در اشتراک دانش / امیرمهدی عنبری / دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران

مثال مصاحبه آنلاین:

- بازنمایی گرایش های سیاسی کاربران ایرانی در شبکه های اجتماعی مجازی / زهره رجبی / همایش شبکه های اجتماعی مجازی و زندگی روزمره
- مطالعه ای ترکیبی با استفاده از تحلیل محتوای کیفی و مصاحبه آنلاین

تحلیل محتوا

- تحلیل محتوای توییت‌های توییتر با جستجوی یک هشتگ یا موضوع یا واقعه خاص (مثال: بعد از بازی استقلال پیروزی) با فالو کردن ۲۰۰۰ نفر، توییت‌های N نفر را می‌بینیم
- تحلیل محتوای عکس‌های پروفایل زنان در شبکه‌های اجتماعی مجازی

مثال تحلیل محتوای کیفی:

- بازنمایی گرایش‌های سیاسی کاربران ایرانی در شبکه‌های اجتماعی مجازی / زهره رجبی / همایش شبکه‌های اجتماعی مجازی و زندگی روزمره
- مطالعه‌ای ترکیبی با استفاده از تحلیل محتوای کیفی و مصاحبه آنلاین

شبکه اجتماعی فرد (به عنوان یک صفت)

اندازه (بعد) شبکه فرد	سن	تحصیل	جنس	افراد
۵	۱۷	دیپرستان	مرد	الف
۱۲	۲۱	فوق دیپلم	زن	ب
۴۷	۲۵	فوق لیسانس	مرد	ج

تحلیل شبکه اجتماعی (ساختاری)

ویژگیهای تحقیق

رویکرد کلی تحقیق	ساختاری چگونگی ارتباط اجزا	کل نگر	واحد مشاهده حداقل دو فرد و ارتباطاتشان	داده های رابطه ای Relational	ماتریس رابطه ای
------------------	----------------------------	--------	--	------------------------------	-----------------

شبکه اجتماعی (social network) چیست؟

• شبکه‌ی اجتماعی: عبارت «شبکه‌ی اجتماعی» به مجموعه‌ای از کنشگران و ارتباطات و گره‌های ارتباطی میان آنها اشاره دارد. تحلیل‌گر شبکه تلاش خواهد کرد با طراحی مدلی برای این روابط، ساختار گروه را به تصویر بکشد. در آینده فردی دیگر می‌تواند تاثیر این ساختار بر کارکرد گروه و یا تاثیر این ساختار بر افراد درون گروه را مطالعه کند. (واسمن و فاوست، ۱۹۹۴: ۹، گلی و همکاران، ۱۳۸۶: ۴۸، دنوی و همکاران، ۲۰۰۵: ۳)

One-Mode

شبکه‌های اجتماعی کتاب محور [Two Mode]

- Goodreads
- Bookcrossing
- Shelfari
- Librarything
- Amazon

goodreads

amazon.com

- شبکه کتابخوانان حرفه ای کشور (Booki.ir)

Two-Mode

مثالهایی از موضوعات ممکن در مطالعه

شبکه اجتماعی کتاب محور

- استخراج شبکه‌ی نقد، دوستی، نظر، خوانش حول یک یا چند کتاب خاص
- استخراج گروههای کتابخوان همبسته در شبکه اجتماعی مجازی
- استخراج کتابهایی که بیشترین ارتباطات حول آنهاست (Centrality)
- استخراج افراد تاثیرگذاری مرکزی در شبکه کتابخوانی و پیشنهاد تشکیل گروههای کتابخوانی واقعی و یا مجازی و کمک به ترویج

کتابخوانی توسط این افراد

سطح تحقیق بر روی شبکه‌های اجتماعی

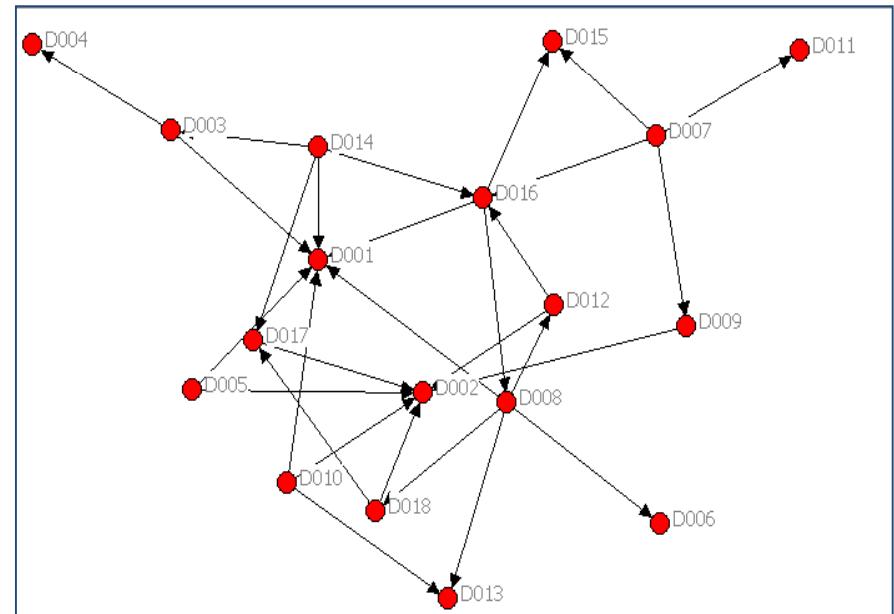
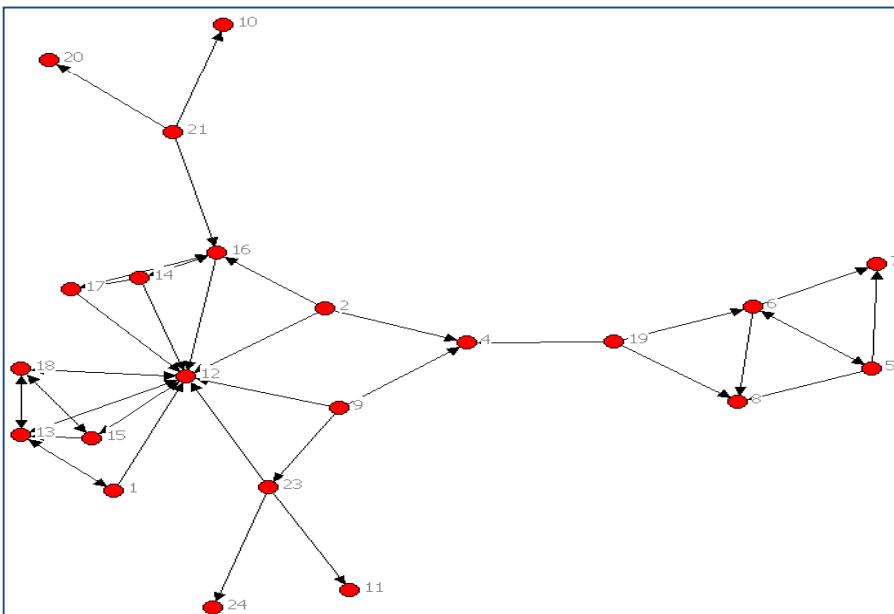
- سطح اول: چه کسی با چه کسی یا کسانی ارتباط اجتماعی دارد؟
- سطح دوم: در این ارتباطات اجتماعی چه مواردی مبادله شده و افراد به چه منابعی نائل می‌آیند؟
- سطح سوم: تاثیرات این ارتباطات اجتماعی و محتوای خاص آنها بر واقعیت بیرونی و ایجاد تغییرات اجتماعی

Social Network Measures/Analysis

Betweenness Centrality

Who is the broker or gatekeeper in the network ?

→ **highest number of time the actor is on the shortest path between two other actors**

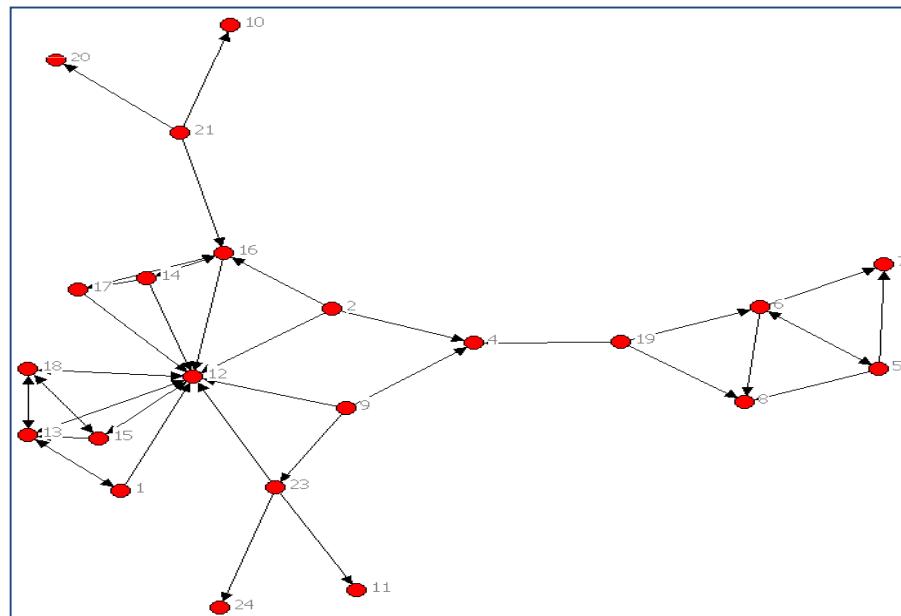

Social Network Measures/Analysis

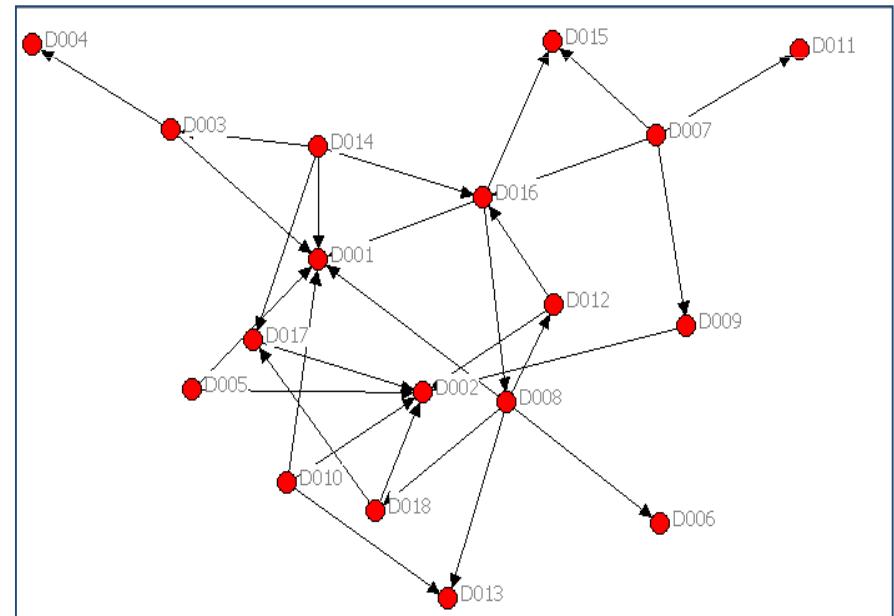
Centralization

Which one of the two network is the most centralized ?

Icebreaker

DTTB

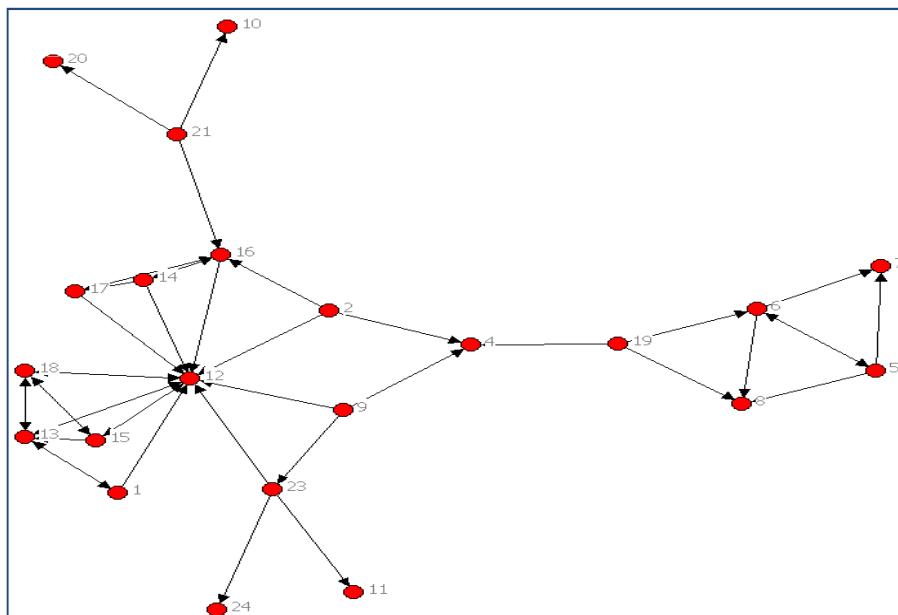

Social Network Measures/Analysis

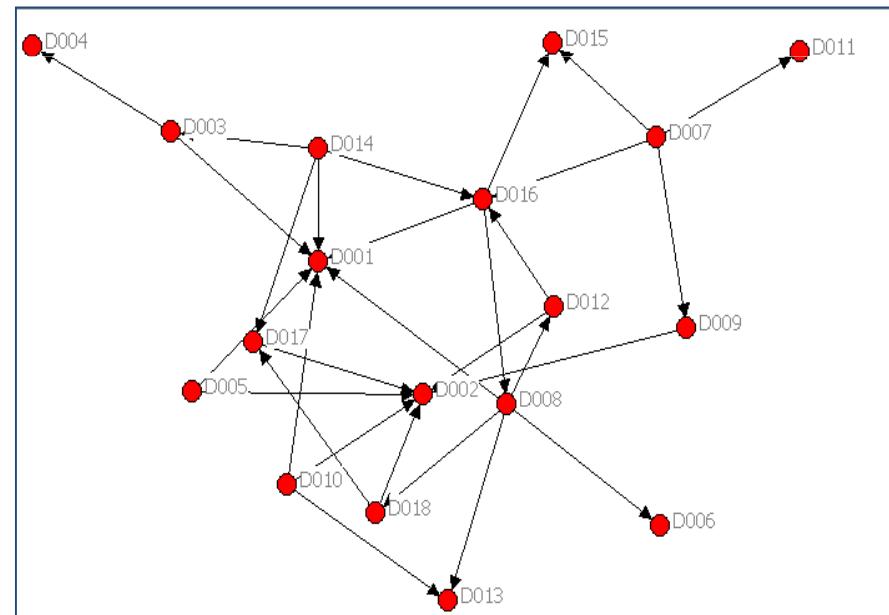
Cohesion - Density

Which one of the two network is the most dense (proportion of actors actually tied) ?

Icebreaker

DTTB

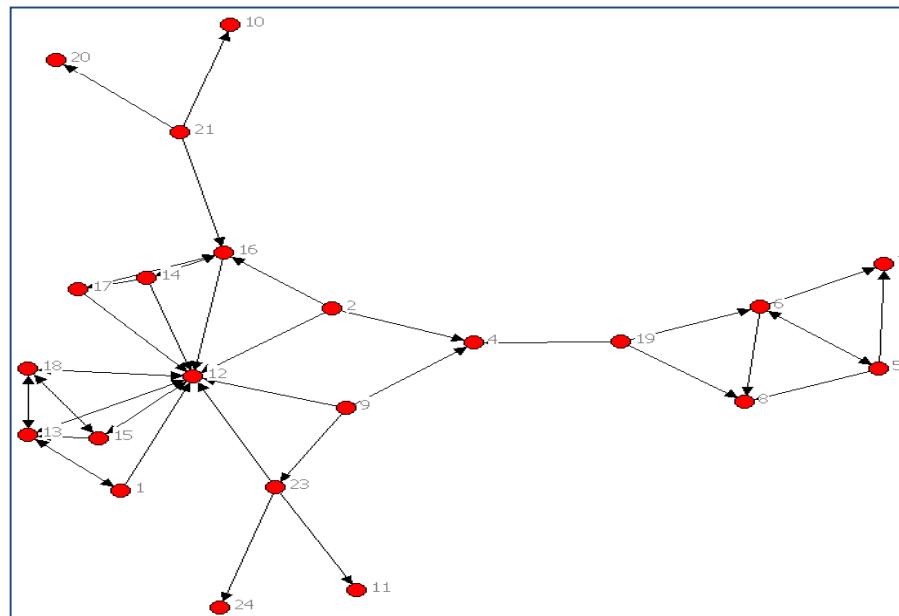

Social Network Measures/Analysis

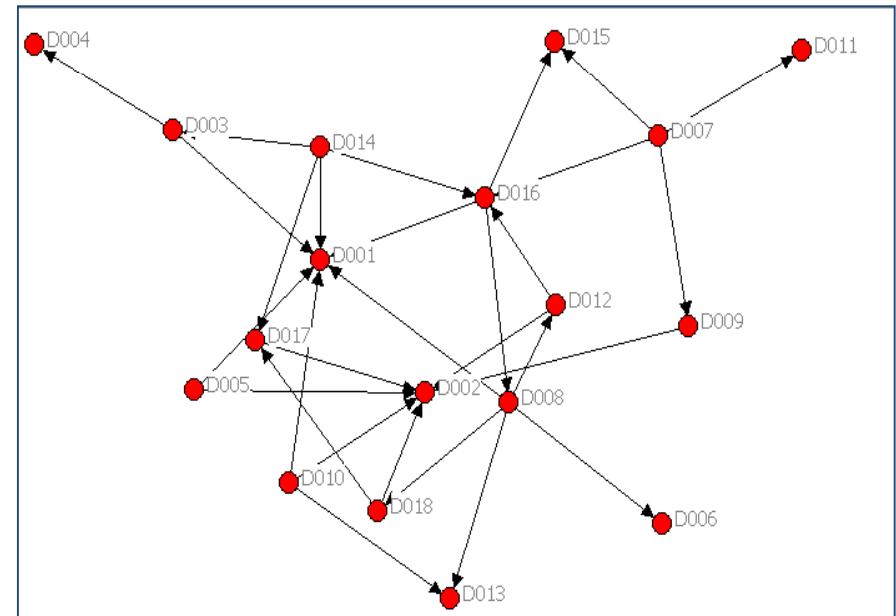
Cohesion - Distances

In which network does the information travel the fastest ?

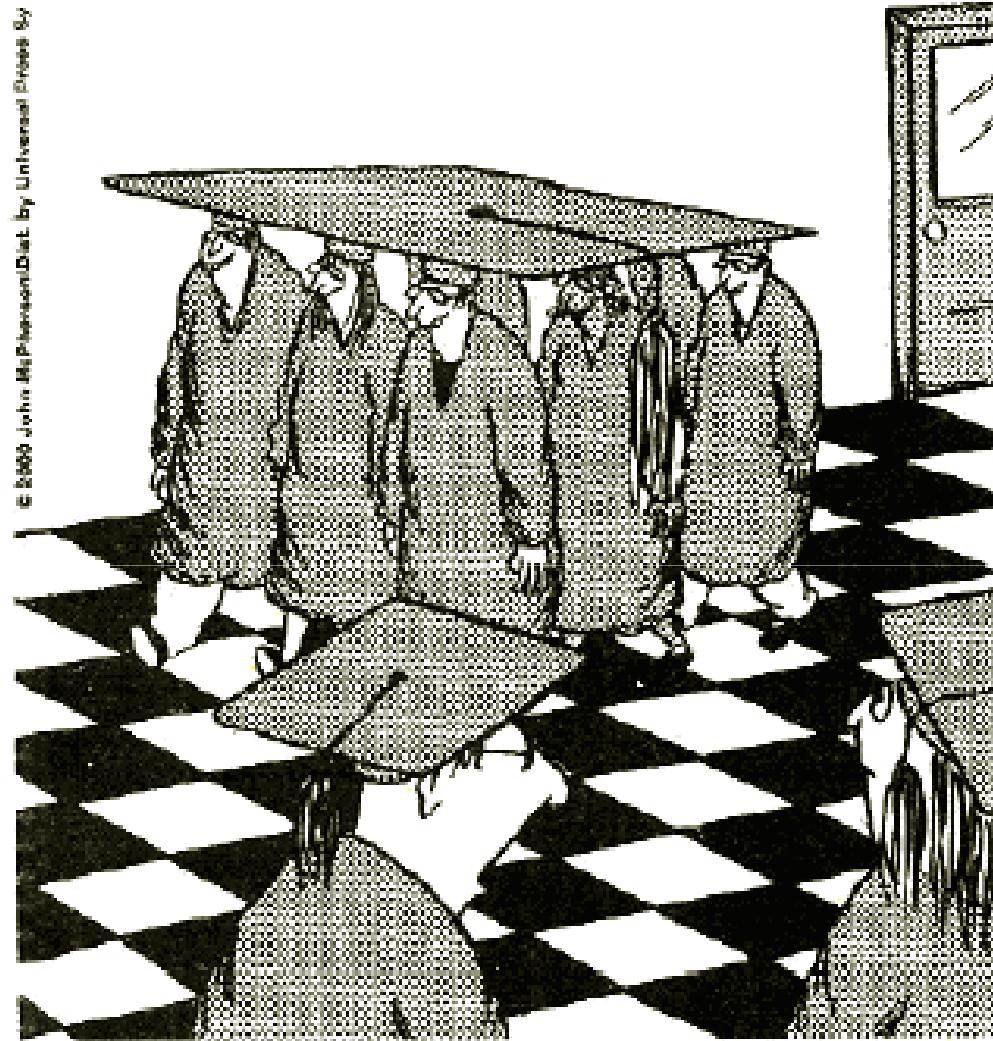
Icebreaker

DTTB

مطالعه‌ی شبکه‌های اجتماعی

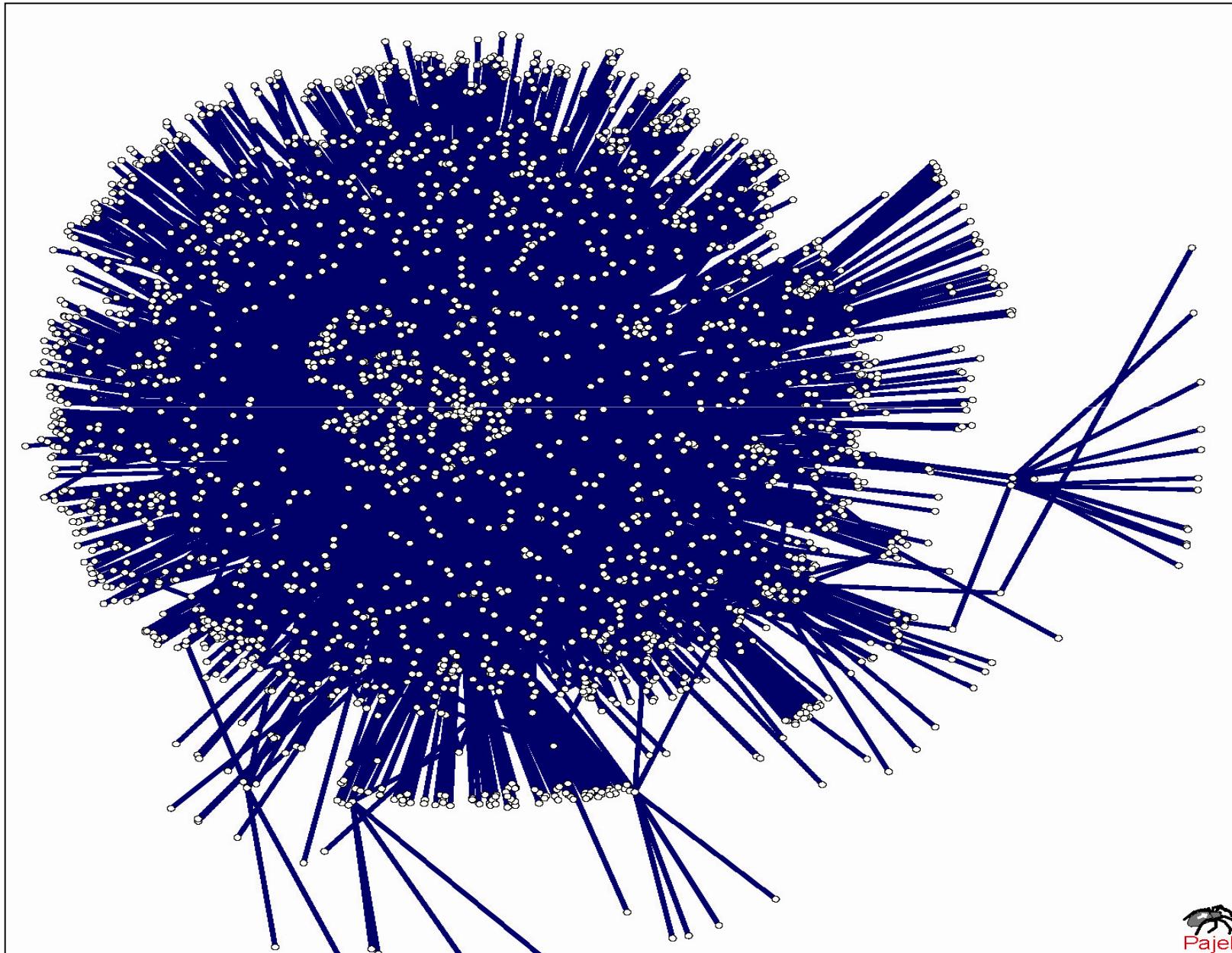

"They always were a tight little clique."

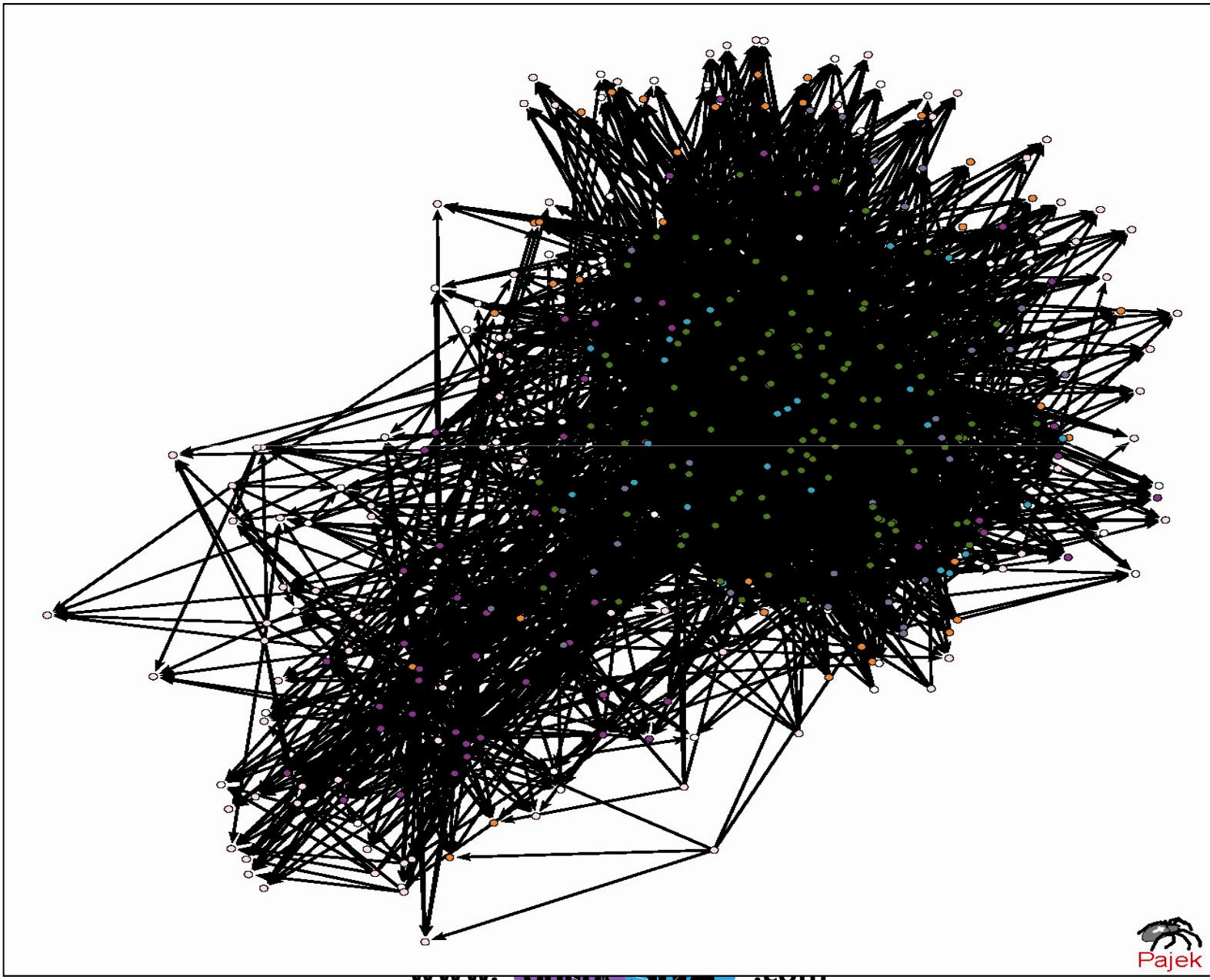
Source: Linton Freeman "See you in the funny pages" *Connections*, 23, 2000, 32-42.

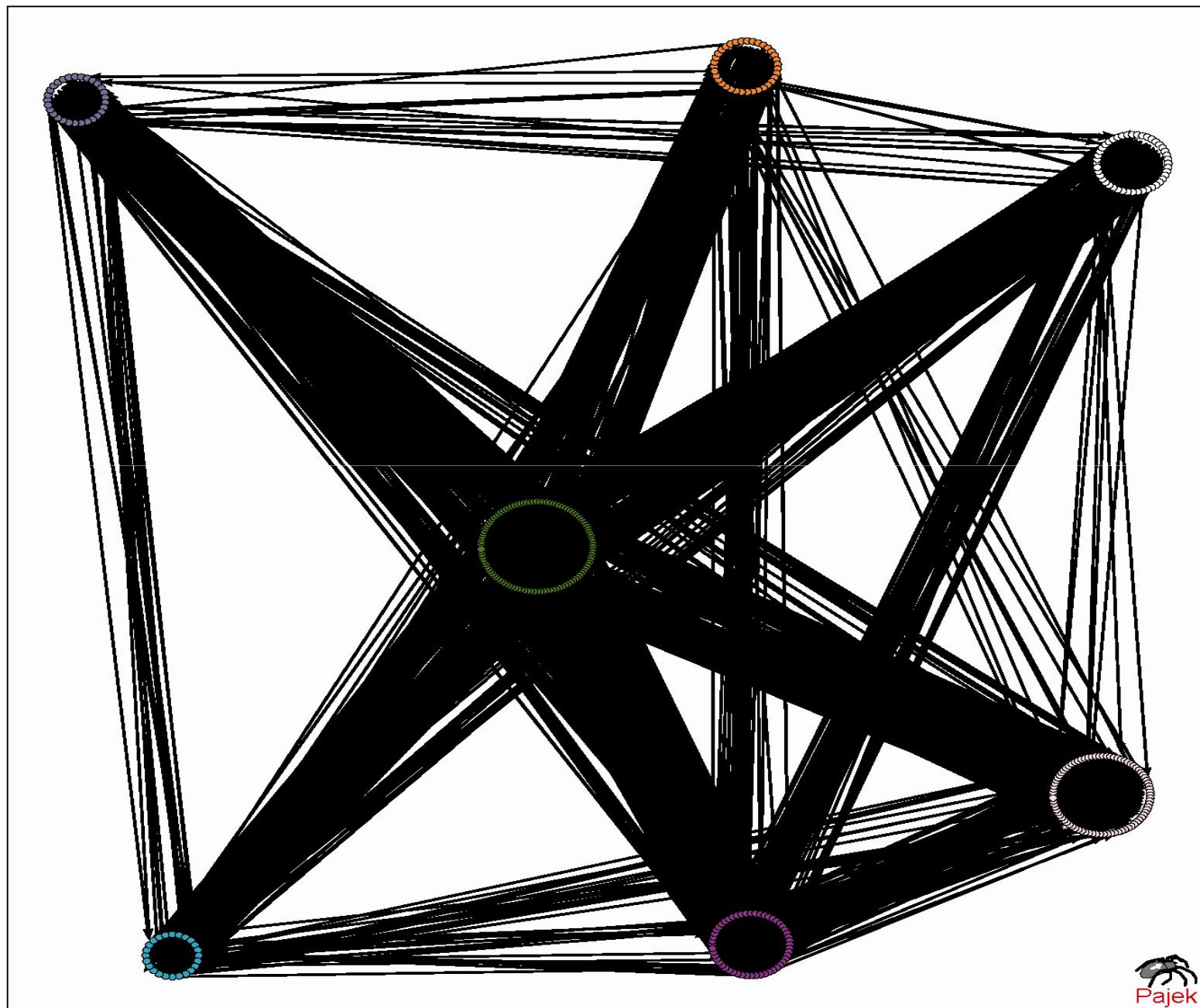
نگاره اولیه و خام شبکه ارتباطات افراد در شبکه اجتماعی مجازی یو ۲۴

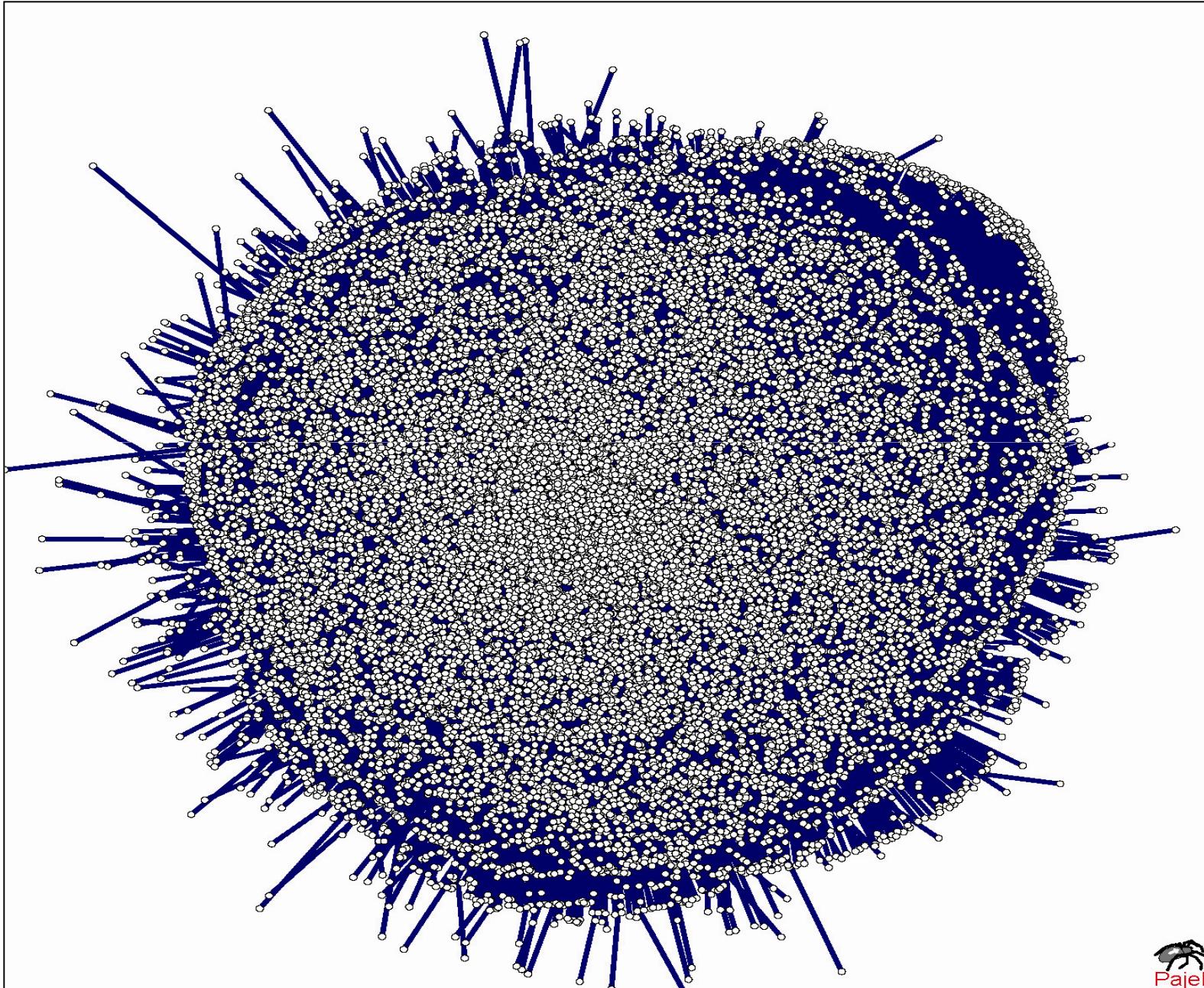
نگاره فرآیند شناسایی زیرگروه‌های همبسته شبکه اجتماعی مجازی یو ۲۴

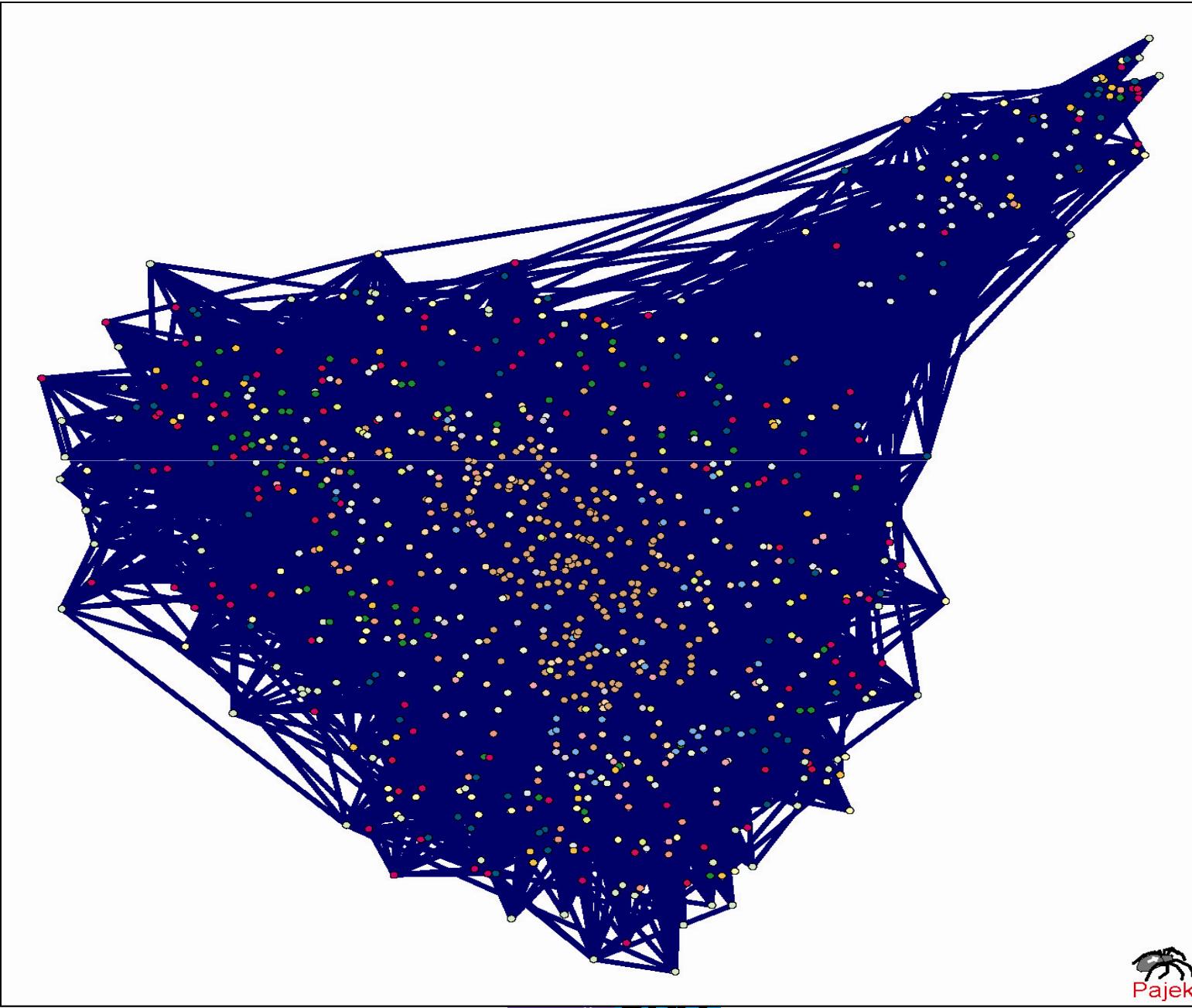
نگاره زیرگروه‌های همبسته شناسایی شده در شبکه اجتماعی مجازی یو ۲۴

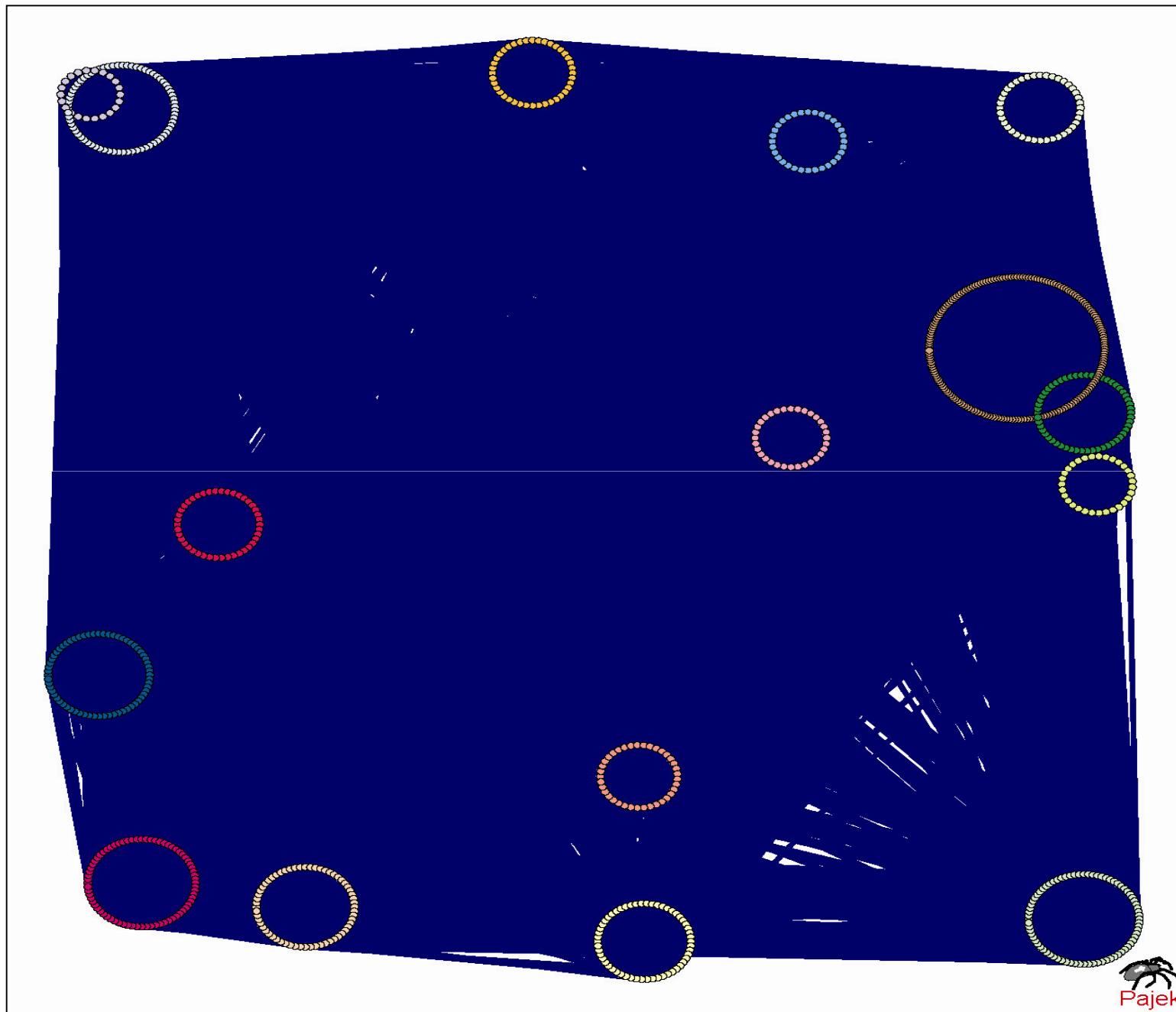
نگاره اولیه و خام شبکه ارتباطات افراد در شبکه اجتماعی مجازی دوره

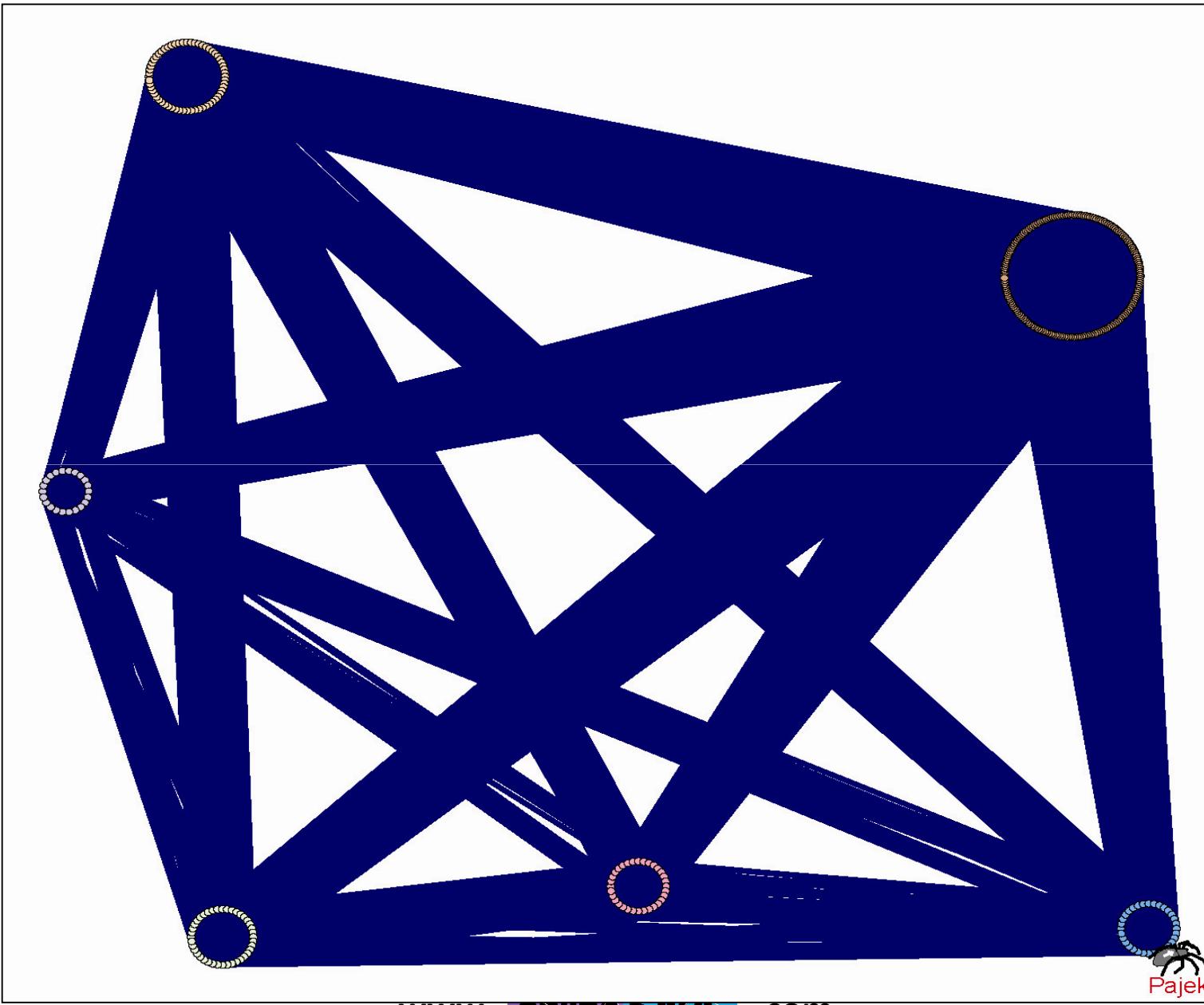
نگاره فرآیند شناسایی زیرگروههای همبسته شبکه اجتماعی مجازی دوره

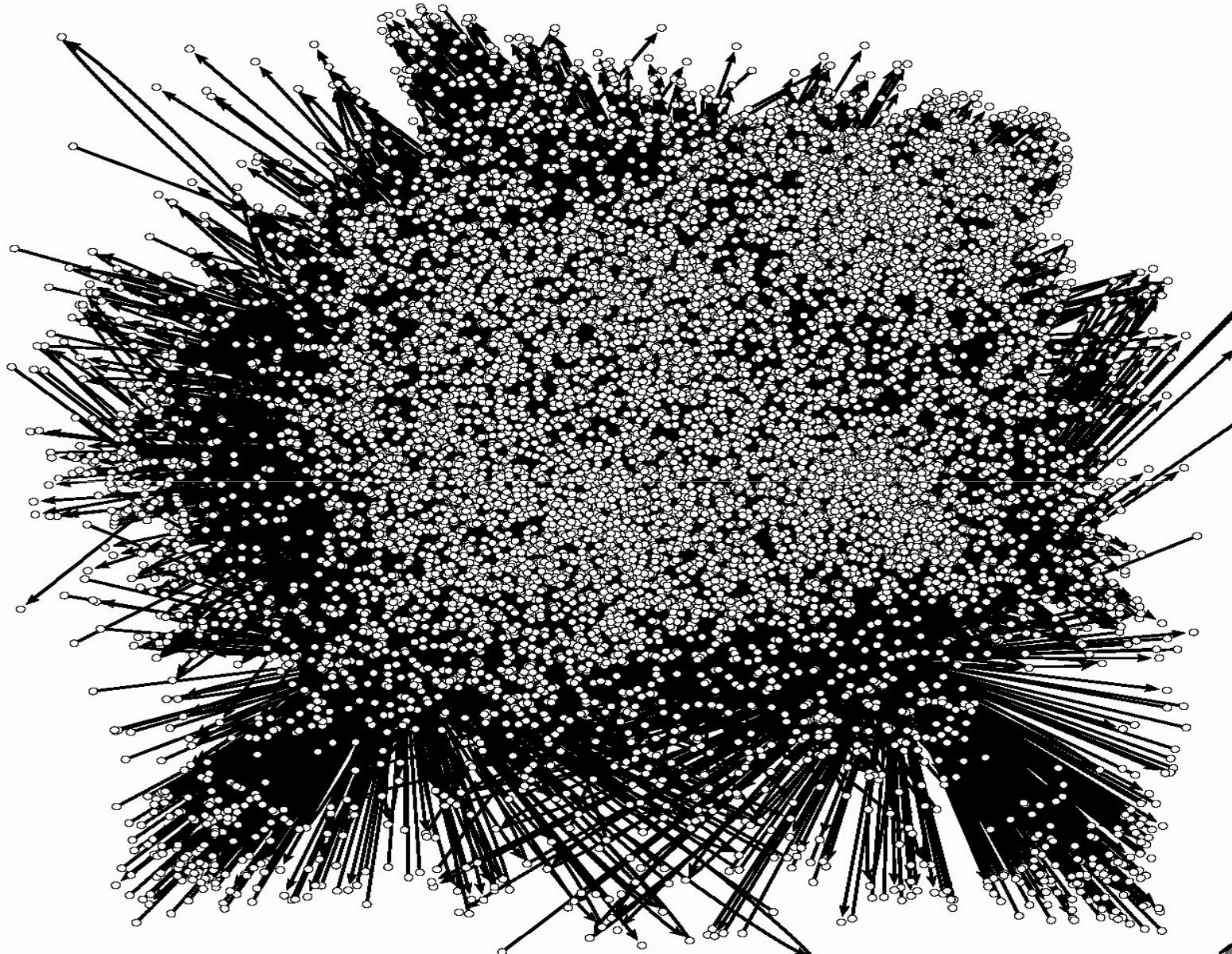
نگاره مرحله ابتدایی فرآیند شناسایی زیرگروه‌های همبسته شبکه اجتماعی مجازی دوره

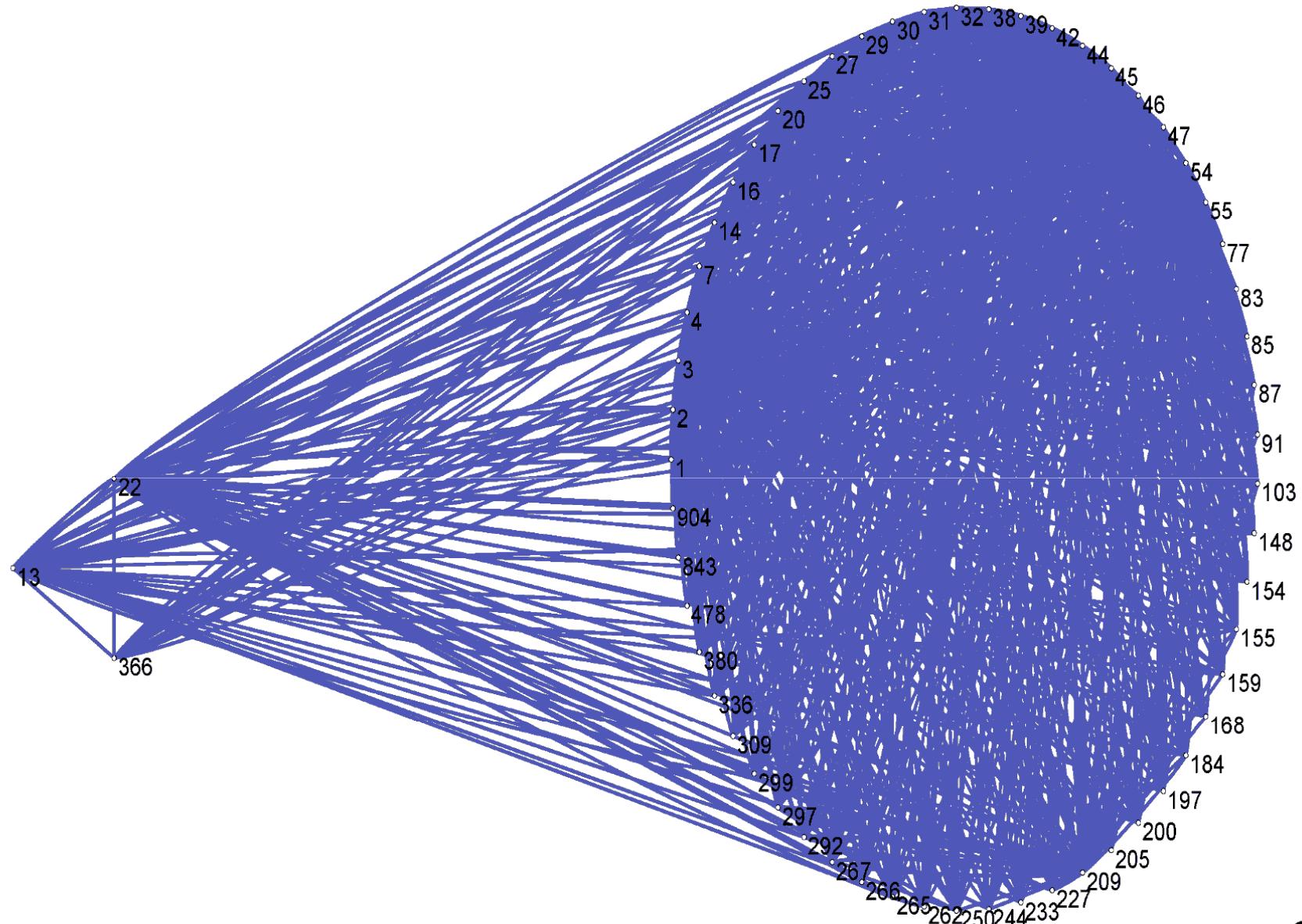
نگاره مرحله نهایی فرآیند شناسایی زیرگروههای همبسته در شبکه اجتماعی مجازی دوره

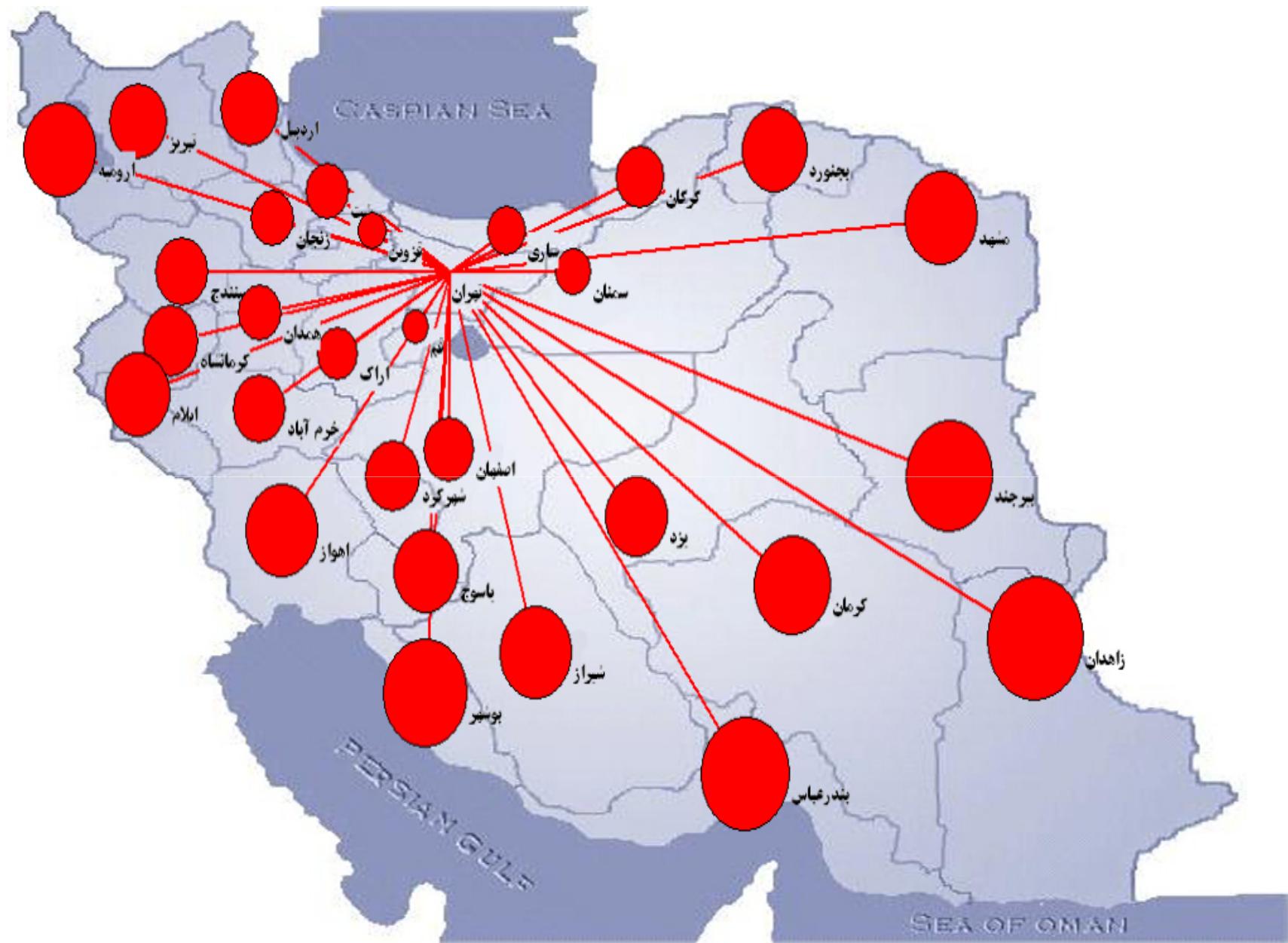
نگاره اولیه و خام شبکه ارتباطات افراد در شبکه اجتماعی مجازی گوگل باز

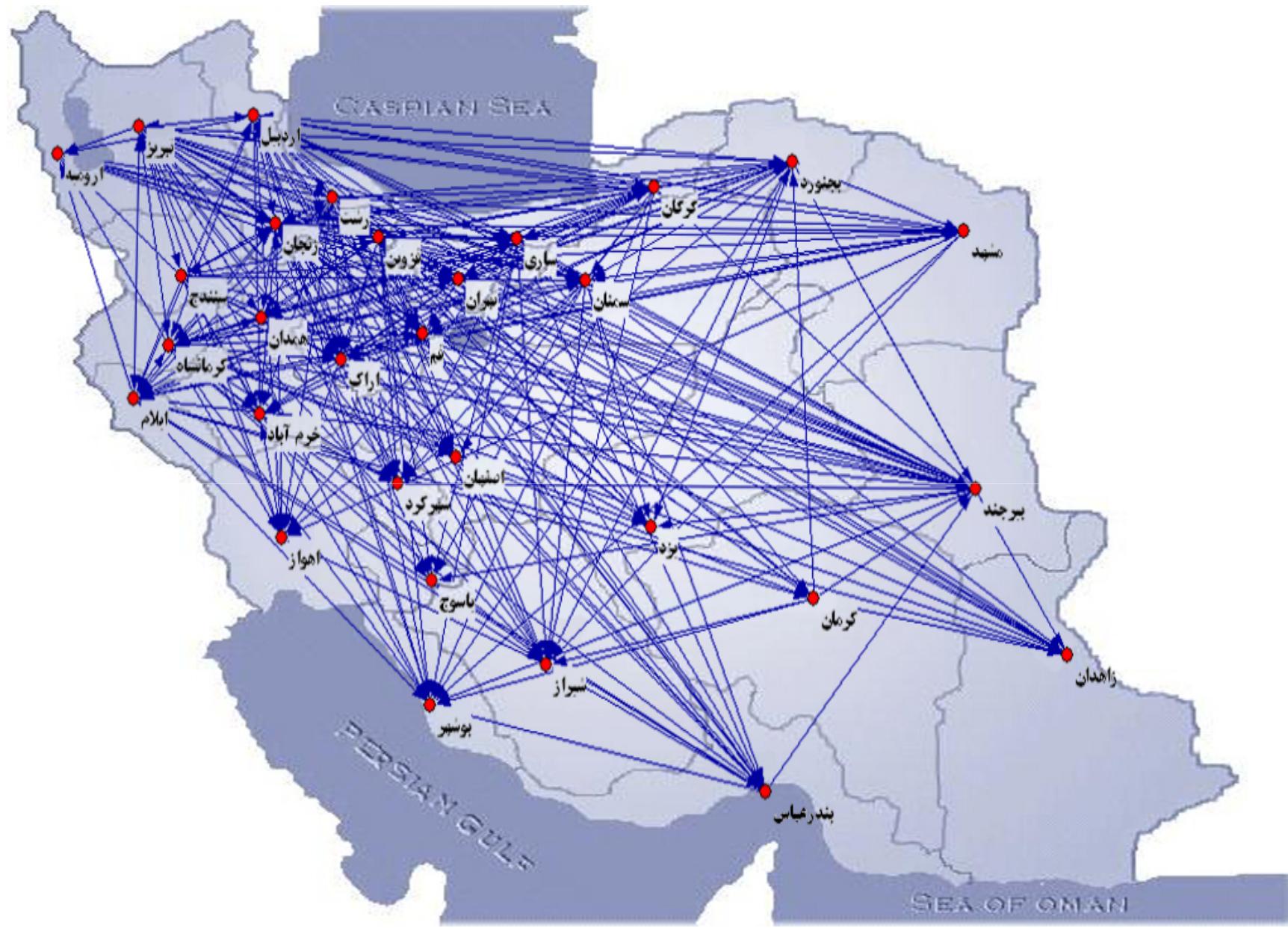
نگاره زیرگروه‌های همبسته شناسایی شده در شبکه اجتماعی مجازی گوگل باز

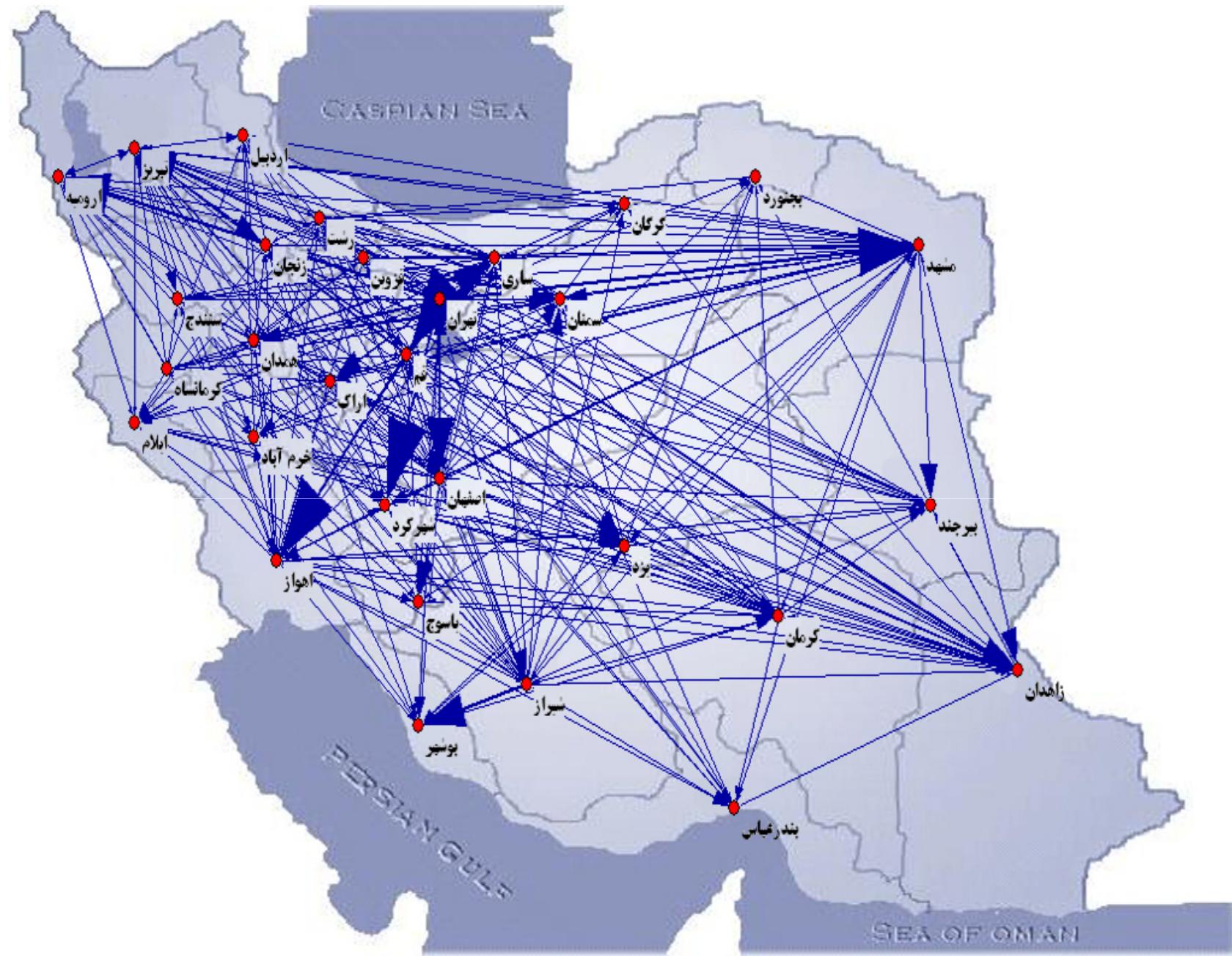

پایان جلسه سوم

ملاحظات روشن شناختی

تحلیل شبکه اجتماعی